

מבשר טוב

סעודה ג' פרשת ויצא תשע"ז עיה"ק צפת

וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּעַר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה. וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיֵּלֶן שָׁם כִּי בָּא הַשָּׁמַשׁ וַיִּקַּח מֵאֲבָנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשָּׂם מִרְאשֵׁיתוֹ וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא. וַיַּחֲלֹם וַהֲגָה סֹלֶם מִצָּב אֲרָצָה וְרֹאשׁוֹ מֵגִיעַ הַשָּׁמַיְמָה וַהֲגָה מִלְּאֲכֵי אֱלֹהִים עֲלִים וַיִּרְדִּים בּוֹ (בראשית כח, י-יב).

יש להבין מה הענין שיעקב אבינו ע"ה ראה מראה זה שסולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה ומלאכי אלקים עולים ויורדים בו. ומסתמא מראה חלום זה הוא להודיעו עניני גלות, שהרי היה זה כשיצא יעקב לגלות, ויש להבין מה לומדים מחלום זה לענין גלות. וכן מה מלמדים פרטי החלום, מה שהיה סלם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, ומה שהיו מלאכי אלקים עולים ויורדים בו.

גם יש להבין מדוע ראה זאת דוקא כשיצא לחרן ולא בהיותו בארץ ישראל. דאם התורה כתבה דבר זה מוכרח להיות שבא ללמד איזה דבר לדורות, שהרי כל מעשי האבות הם סימן לבני ישראל לדורות הבאים, וגם מה שמראים לאבות מן השמים הוא לימוד לבני ישראל לדורותיהם, וצ"ב.

עוד יש להבין מדוע נגלה כאן הקב"ה ליעקב אבינו ע"ה בחלום ולא בהקיץ, שהרי כמה וכמה פעמים דיבר עמו בהקיץ, ואם כן מדוע כאן נגלה אליו בחלום, שהיא מדריגה נמוכה שבנבואה (רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ז ה"ב). ואין לומר שזהו מחמת שהיה זה בחוץ לארץ, שהרי היה זה בהר המוריה שנעקר ממקומו ובא לחרן, כמ"ש רש"י להלן (פסוק יז) וז"ל: "אומר אני שנעקר הר המוריה ובא לכאן, וזהו היא קפיצת הארץ האמורה בשחיטת חולין, שבא בית המקדש לקראתו עד בית אל, וזהו ויפגע במקום".

ודבר זה יש להבין גם במראה שראה אברהם אבינו ע"ה בברית בין הבתרים, שגם שם נגלה הקב"ה לאברהם בחלום, כמו שנאמר (בראשית טו, יב) "ויהי השמש לבוא ותרדמה נפלה על אברם", ומדוע לא נאמרה נבואה זו בהקיץ.

ויש לומר בביאור הדברים שהראה זה היה הכנה לגלות של יעקב כשיצא לחרן, והוא היה גם הכנה לגלויות של בני ישראל במשך הדורות, ובפרט לגלות זו האחרונה שהיא קשה מכל הגלויות.

דהנה גלות נקראת שינה, וכמו שנאמר (תהלים קכו, א) "בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים", ופסוק זה מתפרש על גלות בבל שהייתה שבעים שנה (כדאי' במעשה דחוני המעגל, תענית כג.). והטעם שגלות דומה לשינה, דכמו אדם ישן שיש חלק מאיבריו שאינם פועלים, אך איבריו החיוניים ממשיכים לעבוד, כגון מוחו ולבו, כמו כן בגלות, אף שישנם דברים שאין מרגישים אותם כמו בזמן שבית המקדש היה קיים, אך ישנם דברים ששייכים אף בגלות, וכמו שאומרת כנסת ישראל (שיר השירים ה, ב): "אני ישנה ולבי ער". וכן יש בגלות בחינה של חלום, דכמו שאדם ישן רואה דברים בחלומו, כמו כן ישנה בחינה בגלות ש"בחלום אדבר בו" (במדבר יב, ו).

ועל כן בצאת יעקב אבינו ע"ה לחרון, שהוא ענין יציאה לגלות, התגלה אליו הקב"ה בחלום ולא בהקיץ, להראותו שאף כשהוא ישן, בבחינת גלות, מכל מקום "והנה ה' נצב עליו" (להלן פסוק יג), ודוקא אז בירכו הקב"ה, והיינו שגם בשינה שייך שיתגלה אליו הקב"ה, לכל הפחות בבחינה זו של חלום. וזו היא הסיבה שגם בברית בין הבתרים נגלה הקב"ה לאברהם אבינו ע"ה בחלום ולא בהקיץ, כי גם שם היה זה נבואה על הגלויות שיעברו בני ישראל, ובא ללמד לבני ישראל במשך כל הדורות שגם בגלות שדומה לשינה שייך את הענין של חלום.

והמראה שראה יעקב אבינו ע"ה בחלום הוא "סֵלֶם מַצֵּב אֶרְצָה וְרֹאשׁוֹ מִגִּיעַ הַשָּׁמַיְמָה". ויש לדעת מה בא ענין זה ללמדינו לענין הגלויות. ויש לומר על פי מה שאמר הבעל שם טוב הק' זיעוכ"י, וכן כתב כאן בעל הטורים, שסלם בגימטריא ממון. ויש להבין מה בא ללמדינו, כי לא דבר ריק הוא שישנם ב' תיבות שהגימטריא שלהן שווה, ומה השייכות בין ממון לסלם שהיו מלאכי אלקים עולים ויורדים בו.

והביאור בזה הוא שהממון הוא כמו סולם, שהוא מוצב ארצה, אך ראשו מגיע השמימה. והיינו שאף שממון הוא תאוה גשמית גדולה מאוד, והוא שורש התאוות, עכ"ז ראשו מגיע השמימה, שאפשר לעבוד את השי"ת גם על ידי ממון, באם מתנהג אדם בממונו בדרך ישרה, נותן צדקה, ומחתן את בניו, הרי באופן זה על ידי הממון הוא מגיע השמימה, ובזה הוא מגין על עצמו שלא יושפע מכל התאוות ועומד בנסיונות.

וכדאיתא בספר בעל שם טוב (עה"ת, פרשת ויצא אות ג, בשם תורי זהב פ' ויצא. אמתחת בנימין קהלת בפסוק מה שהיה) וזל"ק: "שמעתי אומרים בשם הרב הקדוש הריב"ש ז"ל כי סולם בגימטריא ממון, וזהו אומרו והנה סולם שהוא ממון מוצב ארצה שהוא דבר גשמי וארצי, רק שראשו השני מגיע השמימה שהוא שכר נצחיי, רק שמלאכי אלהים הם הבני אדם עולים ויורדים בו, ר"ל שיש מהם שעולים, שיש להם עליות גדולות על ידי הממון, ולהיפך ח"ו יש שיש להם ירידה גדולה לעמקי השאול על ידי ממונו, כענין עושר שמור לבעליו לרעתו (קהלת ה, יב), עד כאן שמעתי מפה קדוש זללה"ה".

וכמ"ש בסה"ק נועם אלימלך (פרשת כי תשא, ד"ה זה יתנו) וזל"ק: "זה יתנו (שמות ל, יג). איתא בגמרא (ירושלמי שקלים פ"א ה"ד) כמין מטבע של אש הראה לו הקדוש ברוך הוא למשה מתחת כסא הכבוד, ואמר לו כזה יתנו. רמז על פי דאיתא בגמרא (פסחים קד). איזה בנן של קדושים דלא ידע בצורתא דמטבע, ומקשה התוס' (ד"ה דלא) למה נקרא בנן של קדושים, ומאי ראייה הוא על אבותיו אשר היו קדושים, ומתריצין מאחר דלא ידע כו' מסתמא גם אבותיו היו קדושים, ע"ש. יש לומר כוונת דבריהם דהנה הצדיק הגמור בוודאי גם בגלגול ראשון היה צדיק גמור, והגלגול ראשון נקרא אב לגלגול שני שנתגלגל עתה, וזהו כוונת התוספות מאחר שלא יודע עתה בצורה כלל, גם אבותיו הוא הגלגול הראשון גם כן היה צדיק. והטעם, כי הצורה של המטבע הוא מכבה אור נשמת האדם, כאשר יבין מדעתו אם נותן דעתו על המטבע נכבה אור השכל ממנו, לזה אמר השם הטוב כזה יתנו, דהיינו שיתנהגו עם כספיהם כזה, שהוא אש מתחת כסא הכבוד, דאש שורף ואש מחמם, דהיינו אם ח"ו מתנהג בכספו שלא כהוגן אז שורפתו, ואם מתנהג כשורה בצדקה בלב שלם וגמילות חסדים אזי המצוה הזאת מגעת עד כסא הכבוד, ומחממתו מגיע לעונג רב בזה ובבא אמן", עכל"ק.

והיינו שממון הוא כמו אש, דאש מצד אחד הוא שורף, אך מצד שני אי אפשר להתקיים בלי אש, וכמה דברים שאי אפשר לעשותם בלי אש, וכן הוא ג"כ הממון שאי אפשר בלעדיו, אך הוא גם דבר מסוכן, ואדם צריך להשתמש בממון באופן אשר יעלה אותו השמימה.

וממון אין הכוונה דוקא כסף, אלא כל הדברים הגשמיים מכונים בשם ממון, שבכל הדברים הגשמיים אפשר לעבוד את השי"ת אם מתנהגים בהם כהוגן. וכמו שאמרו חז"ל במסכת פסחים (ק"ט): "ואת כל היקום אשר ברגליהם (דברים יא, ו), אמר רבי אלעזר זה ממונו של אדם שמעמידו על רגליו", ובודאי הכוונה "ברגליו" שיהיה לו עמידה גם בענינים הרוחניים.

ובצאת יעקב אבינו ע"ה לגלות, היה מוכרח להתעסק עם דברים גשמיים, עם צאנו של לבן, ובגלות יהיו הוא וזרעו מוקפים ביגיעת ממון, ומסובבים בתאוות ונסיונות, ואמר לו השי"ת בחלום שהממון הוא סולם מוצב

ארצה וראשו מגיע השמימה, שאע"פ שהוא דבר גשמי והוא תאוה גדולה מאוד, בכל זאת גם עם הדברים הגשמיים אפשר לעבוד את השי"ת, ויהיו יכולים לעלות ולעלות בסולם הממון לרום המעלות עד שיהיה ראשם בשמים.

ועוד ראה יעקב אבינו ע"ה בחלום "וַהֲנֵה מִלְאָכִי אֱלֹהִים עֲלֵי וְיָרְדִים בּוֹ", היינו שכמו שאפשר להתעלות ולעבוד את השי"ת על ידי דברים גשמיים, כמו כן אפשר ח"ו לרדת, ואפילו מלאכי אלקים, היינו בני אדם שהגיעו לדרגות גבוהות מאוד, יכולים ג"כ ליפול ממדרגתם על ידי הממון ותאוות גשמיות, אם אין מתנהגים בהם כהוגן, שאז במקום לעבוד עמם את השי"ת, יכולים להוריד את האדם ארצה.

וכבר אמרו חז"ל בענין זה במסכת אבות (פ"ב מ"ד): "אל תאמין בעצמך עד יום מותך", ופירשו בגמרא ברכות (כט.): "שהרי יוחנן כהן גדול שמש בכהונה גדולה שמנים שנה ולבסוף נעשה צדוקי", הרי שאפילו שנכנס שמוניפ פעמים לפני ולפנים, נכנס בשלום ויצא בשלום, והיה בדרגה גבוהה מאוד, עכ"ז לבסוף נפל ממדרגתו ונעשה צדוקי. וצריך אדם לפחד תמיד שמא יפול ממדרגתו, ולא יאמין בעצמו שכבר עברו עליו עידן ועידנים במצב טוב, והפחד גופא הוא שמירה שלא יפול ממדרגתו.

וזה הרמז במה שראה מלאכי אלקים עולים בסלם עד בחינת שמים, ומה שאחר שעלו ירדו. וזה מלמד שיש לאדם להזהר שהגם שמרגיש שנתעלה לבחינה גבוהה, מ"מ ידאג שלא יפול לתהום כמו אחר ואותו האיש ר"ל.

וישנה עוד סיבה לפחד מן הממון, דהנה כתב החתם סופר (על התורה, פרשת וישלח ד"ה וישלח יעקב מלאכים, תקס"ד) בטעם ששלח יעקב אבינו ע"ה דורון לעשו, וזל"ק: "וישלח יעקב מלאכים וגו' (בראשית לב, ד). נ"ל על דרך משגיא לגוים ויאבדם [איוב י"ב ורש"י שם], שפ"י הפשוט שמגדלם על מנת לאבדם לבסוף, על דרך לפני שבר גאון (משלי טו, יח), והכי נמי כבדו בתכלית הכבוד כדי למהר מפלתו, כי גדלותם של רשעים הוא במזל, ויש לו מדרגה ידועה עד היכן יגיע ואחר כך ירד, והרוצה למהר מפלתם ימהר גדלותם עד אחרית המדרגה האפשרית, ומאז ימהר הגלגל לחזור אחוריו, כאשר עשתה אסתר עם המן [כמגילה ט"ו ע"ב], וכן עשה יעקב אבינו עם עשו", עכ"ל. וכן היו אימפריות גדולות שעלו לשיא הגדולה ואח"כ נפלו, כמו רומי ועוד אימפריות. ועולה מדבריו הקדושים, שיתכן שישפיע השי"ת שפע ממון לאדם, וזה סיבה להגביהו ואחר כך להורידו.

ואא"ז הרה"ק רבי ירחמיאל מפשיסחא זצוקללה"ה היה אומר שניתן לבן אדם האפשרות לבדוק אם השפעה שהשפיעו לו היא מצד הקדושה או ח"ו מצד הסטרא אחרא, דאם אחר שהשפיעו לו מן השמים הוא מקבל שפלות והכנעה, והוא חושש שמא השפעה זו היא מבחינת "ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו" (דברים ז, י), דהיינו שבחיו משלם לו גמולו הטוב כדי להאבידו מן העולם הבא (רש"י שם), זה סימן שההשפעה היא מסטרא דקדושה. אך אם על ידי שמקבל השפעה מתמלא גאוה וגסות הרוח, אז ידע שההשפעה היא מסטרא אחרא ר"ל ה' ישמור ויציל.

ועל כן הראה הקב"ה ליעקב אבינו ע"ה סלם מוצב ארצה ומלאכי אלקים עולים ויורדים בו, שהוא מרמז על ממון ושאר עניינים גשמיים, כדי שידע שצריך לפחד לבל ליפול ממדרגתו על ידי הממון ושאר תאוות ודברים גשמיים.

והנה היה מעשה שהגה"ק מצאנו זי"ע בעל דברי חיים, ישב פעם בשולחנו הטהור ונתנמנם, וכשהקיץ אמר שנתגלה לו בחלום, שהגלות אחרון קודם ביאת המשיח, יהיה גלות אמריקה.

ובגלות אמריקה היינו האווירה של אמריקה, שבה עיקר הנסיון הוא ענין הממון ותאוות הגשמיות, שהם סולם מצוב ארצה וראשו מגיע השמימה ומלאכי אלקים עולים ויורדים בו, ועל גלות זו הראה הקב"ה ליעקב אבינו ע"ה בחלום, שיסלול את הדרך לפני בניו שיחזיקו מעמד בגלות זו.

ואפשר בגלות הזו להתעלות לדרגות גבוהות מאוד, כמ"ש בספר ברית מנוחה (ניקוד הח') וזל"ק: "דורות הראשונים לעולם חכמתם, שהם היו חכמים מחוכמים, דורות אמצעיים אינם כל כך. אחרונים חכמים מן

הראשונים, וזה לפי טבע לפי יצירת העולם, כמו שהגלגל חוזר והראשונים שעולים מלאים, והאמצעים שופכים, והאחרונים שואבים ונגולים, כדי שישפכו גם המה", עכל"ק. ולפי דבריו מה שאמרו חז"ל בגמ' **שבת** (ק"ב:) "ואם ראשונים בני אנשים אנו כחמורים, ולא כחמורו של רבי חנינא בן דוסא, ושל רבי פנחס בן יאיר, אלא כשאר חמורים", לא נאמרו דברים אלו רק בדורות הראשונים, בזמן שבית המקדש היה קיים והיתה השראת השכינה, אך בדורות האחרונים שנתארכה הגלות ונתקטנה הדעת, ורבו המניעות והנסיונות והסתר פנים לעבוד את השי"ת, חשובים אז דורות הללו בעבודתם יותר מדורות ראשונים, ולא עליהם נאמר כלל זה.

וכן אמר האר"י הק', כמו שכתב תלמידו **רבי חיים ויטאל זי"ע** (שער הגלגולים הקדמה לח) וזל"ק: "כי אין גדולת הנפש תלויה כפי מעשה האדם, רק כפי הזמן והדור ההוא... כי בדורות אלו הקליפה גוברת מאד מאד לאין קץ, מה שאין כן בדורות ראשונים". דעל ידי נסיונות וקשיי הגלות של עקבתא דמשיחא אפשר להתעלות מאוד, אפילו יותר מדורות קודמים, ונתבאר בכמה מקומות ואכמ"ל בזה.

והנה יעקב אבינו ע"ה בהיותו בבית לבן, והיה צריך להתעסק בגידול הצאן של לבן, לא נתן תנומה לעפעפיו, ושמר על הצאן כדת וכדין בלי להקל על עצמו בהלכות אלו של דיני ממונות, וכמו שאמר (בראשית לא, מ): "הייתי ביום אכלני חורב וקרח בלילה ותדד שנתי מעיני", היינו שלא ישן לא ביום ולא בלילה. וכן **ברמב"ם** (הלכות שכירות פ"ג ה"ז) מביא ראיה מיעקב אבינו לדיני שכירות פועלים עד כמה שכיר ופועל צריכים לעבוד, שכתב וז"ל: "כדרך שמוזהר בעה"ב שלא יגזול שכר עני ולא יעכבנו, כך העני מוזהר שלא יגזול מלאכת בעה"ב ויבטל מעט בכאן ומעט בכאן ומוציא כל היום במרמה, אלא חייב לדקדק על עצמו בזמן, שהרי הקפידו על ברכה רביעית של ברכת המזון שלא יברך אותה. וכן חייב לעבוד בכל כחו, שהרי יעקב הצדיק אמר כי בכל כחי עבדתי את אביכן, לפיכך נטל שכר זאת אף בעולם הזה, שנאמר ויפרץ האיש מאד מאד", עכ"ל.

ולענייננו יש לומר שהחזיק מעמד בנסיונות בבית לבן, ואע"פ שהיה צריך להתעסק בדברים גשמיים בגידול הצאן, עכ"ז לא נתן תנומה לעפעפיו, ושמר על עצמו שיעבוד את השי"ת על ידי הדברים הגשמיים. ובזכות זה קיבל שכר, שאע"פ שכשהלך לחרון הלך בידים ריקניות, וכמ"ש **החיד"א** (פני דוד פרשת ויצא אות יד) כותב שנטל אליפז מיעקב אפילו את בגדיו והציגו ערום ועריה לגמרי, וכמו שאמר יעקב בצאתו מחרן (בראשית לב, יא): "כי במקלי עברתי את הירדן הזה", היינו שלא עבר אלא רק עם מקלו בלבד ולא יותר (עכ"ד). מ"מ ממשיך לומר (שם בהמשך הפסוק): "ועתה הייתי לשני מחנות", ויש לפרש שכוונתו לומר שהיה לו תורה וגדולה על שלחן אחד, כמו שהיה לרבינו הקדוש (גיטין נט.). וזכה לזה בשכר שעמד בנסיון וידע איך לעבוד את השי"ת עם ממון ודברים הגשמיים.

ומזה נלמד שיעקב אבינו ע"ה כבש את הדרך לזרעו אחריו שיוכלו לעמוד בנסיונות וקשיים של עקבתא דמשיחא ולהתעלות לרום המעלות. וכמ"ש אא"ז בסה"ק **דברי בינה** (פרשת עקב, אות יט) וזל"ק: "על דרך שאמרו במשנה (אבות פ"ב מ"ד) ואל תאמר לכשאפנה אשנה שמא לא תפנה, כמו ששמעתי בשם הרה"ק מהר"מ מקאברין ז"ל זי"ע, שאל תאמר כְּשֶׁאֶפְנֶה מִמַּחֲשָׁבוֹת זְרוֹת, ומדות רעות, ומן היצר הרע אז אֶשׁׁר נָהָה. שמא לא תפנה, היינו כי שמא נבראת על זה האופן שלעולם לא תפנה. כי יש אדם שנברא שיעבוד בעבודה כזו אשר לעולם לא יפנה, כי זה בעצמו הוא עבודתו. עד כאן דבריו". עכל"ק. היינו שהקב"ה חפץ בעבודת השי"ת שלך דוקא כשאתה עובד מתוך הלחץ והדחק של הגלות והיצר הרע, בבחינה של "לא תפנה".

והוא משום שעל ידי עבודת בני ישראל במצב כזה הם יכולים להגיע גבוה לרום המעלות, והוא תכלית עבודת בני ישראל בגלויות מתוך קשיים ויסורים בגוף ובנפש ותאוות וטומאת העולם הזה, שמשפיע ר"ל על כל העולם, וכמ"ש אא"ז בסה"ק **תולדות אדם** (פרשת וישלח, דל"ג ד"ה גס) וזל"ק: "גם לפעמים יוכל לבלבל אותו המעשים של בני אדם אחרים... כמו שאמר הרב הקדוש רבי ר' זושא זצלה"ה זי"ע על פסוק (תהלים קו, לה) ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם, ממעשיהם לא נאמר, אלא מעשיהם, היינו שמעשי ידיהם של הגוים הם הגורמים ח"ו חטאים לבני ישראל, שמטמאים את האויר, ובעבור זה גזרו חכמים טומאה על אויר ארץ העמים,

עכ"ל ז"ל, עכל"ק. היינו שמעשים שלהם משפיעים ר"ל אפילו על בני ישראל, והרבה צריך לעמול שלא יושפע ממעשיהם של הגוים ר"ל הי"ו.

ובנתיב הדברים יבואר מ"ש חז"ל (בראשית רבה עו, א) שיעקב אבינו ע"ה היה בחיר שבאבות, והוא משום שנטל על עצמו צער גידול בנים, כדאיתא בגמ' סנהדרין (יט:): "לכן כה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם (ישעיה כט, כב), וכי היכן מצינו ביעקב שפדאו לאברהם, אמר רב יהודה שפדאו מצער גידול בנים", ופירש רש"י: "שפדאו מצער גידול בנים - שהוטל עליו טורח השבטים, שעל אברהם היה מוטל אותו טורח דכתיב (בראשית כו, ד) והרביתי את זרעך, והוא פדאו".

והיינו שעל ידי עבודתו הקשה עד מאוד פדה את את אברהם אבינו ע"ה מצער זה, שהוא עמל לסלול את הדרך לבניו על כל הגלויות, ובפרט על הגלות האחרונה כנ"ל, ולא הוצרך אאע"ה לעבור את יסורי הגלויות כמו יעקב אבינו ע"ה שעבר אצל לבן ומעשיו ושאר יסורים שהיו לו בימי חייו.

ועוד אפשר לומר ברמז של החלום על סלם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, שמרמז על ממון כמו שנתבאר, ומרמז שאף אם אדם עוסק בענייני ממון שענינים אלו הם מוצבים ארצה, היינו שהם דברים ארציים, אבל צריך שיהיה ראשו מגיע השמימה, היינו שהראש של האדם העוסק בענינים אלו צריך להיות בעניני שמים.

והוא כמו שפירש אא"ז הרה"ק רבי נתן דוד משידלובצא זצוקללה"ה, את הפסוק (תהלים קכח, ב) "יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך", ומובא בספרו של בנו דברי בינה (פרשת ויצא, דקע"ז) וזל"ק: "על פי מה שאמר אבי אדמו"ר ז"ל על הגמרא (ברכות ח). גדול הנהנה מיגיע כפו יותר מירא שמים, היינו שיגיע בכפו בלבד, ואין מכניס בו שכלו וראשו, ומחשבתו דביקה להשם יתברך. וזה יגיע כפיך כי תאכל, היינו מה שאתה מייגע עצמך שתהיה רק נהנה מיגיע כפיך, אז אשריך וטוב לך וכו', שאז גדול יותר ויותר מירא שמים, והבן ודפח"ח", עכל"ק.

והיינו דקשה מה אשריך וטוב לך בזה שיגיע כפיך כי תאכל, אלא הביאור הוא שצריך להיות רק יגיע כפיך, אך לא הראש, שהרי הראש צריך להיות שקוע בענינים רוחניים, ואז אם עוסק באופן כזה בעניני ממונות וכדומה, שעוסק רק בידים ולא בראש, אז אשריך וטוב לך.

וזה מה שמרמז הפסוק סלם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, שאמר הקב"ה אז ליעקב אבינו ע"ה שבזמן שיעסוק במשא ומתן ובמילי דעלמא ג"כ יהיה רק בידים, והראש יהיה במילי דשמיא.

וכן סלל יעקב אבינו ע"ה את הדרך לפני בניו, דהרי יעקב היה יושב אוהלים, שהיה עוסק בתורה בישיבתם של שם ועבר, ואעפ"כ עסק בידיעה ובאמונה עבודת הגשמיות בידים בכל כחו, וכמו שנתבאר לעיל מדברי הרמב"ם, ואז יהיה בבחינת תורתו קבע ומלאכתו עראי, ויתרומם עד השמים אפילו על ידי עסקו בממון כמו שנתבאר, ויה"ר שנזכה לזה, ונזכה לאורו של משיח בביאת גואל צדק במהרה בימינו, אכ"ר.

לקבלת הגליון מידי שבוע למייל שילחו ל

M0732951213@gmail.com